

TEEMAKOKONAISUUS 1 – MONIMUOTOINEN MAAILMA

Tavoite

Tavoitteena on hahmottaa maiden moninaisuutta ja haastaa mahdollisia stereotyyppisiä käsityksiä. Oppitunnin aikana oppilaat ymmärtävät, että myös vähiten kehittyneet maat ovat keskenään hyvin erilaisia: suuria eroja on jopa maiden sisällä eri alueiden ja sosiaaliluokkien välillä.

Tausta

Syyskuussa 2015 YK:n jäsenmaat sopivat uusista kestävästä kehityksen tavoitteista ja toimintaohjelmasta, jotka ohjaavat kestävästä kehityksen ponnisteluja vuoteen 2030 asti. Kestävästä kehityksen tavoiteohjelma tähtää äärimmäisen köyhyyden poistamiseen sekä kestävästä kehitykseen, jossa otetaan ympäristö, talous ja ihminen huomioon tasavertaisesti. Uutta vuosituhattavoitteisiin verrattuna on tavoitteiden universaalius. Ne sitovat kaikkia allekirjoittaneita maita. Uudet kestävästä kehityksen tavoitteet asettavat näin ollen kaikki maailman valtion "kehittyviksi" maiksi perinteisen jaottelun sijaan.

VIRITTÄYTYMINEN – MISSÄ BURUNDI ON?

- Näytä osallistujille Google-kartta seuraavalta sivulta: google.fi/maps (voit vaihtaa näkymän satelliittitilaan)
- Etsikää koulunne kartalta.
- Etsikää reittiohjeet ja valitkaa lähtöpaikaksi koulunne. Kirjoittakaa määränpääksi: 4°14'27.8"S 30°23'07.6"E (Nyaragusun pakolaisleirin "Uusi koti").
- Tarkastelkaa yhdessä reittiehdotusta, määränpäättä ja sen lähisuurta.
- Löydättekö Burundin kartalta? Miltä maasto näyttää?

Pyydä oppilaita ratkaisemaan seuraavat tehtävät:

- Kuinka pitkä matka olisi kävellä Nyaragusun pakolaisleirin uuteen kotiin?
- Kauanko matka kestäisi päivissä?
- Monen maan läpi kulkisitte? Oletteko käyneet joissain näistä maissa?

TUTKITAAN TILASTOJA!

Tavoite: Tavoitteena on hahmottaa eri maiden moninaisuutta ja haastaa mahdollisia stereotyyppisiä käsityksiä.

Menetelmä: Tilastojen tulkinta, opetuskeskustelu, kuvanluku

Burundi oli jo ennen nykyistä pakolaiskriisiä yksi maailman köyhimpiin kuuluvista maista, ja siellä elinajanodote on suhteellisen lyhyt. Voit lukea lisätietoja Burundista Gapminder-kaavioista. Gapminder sisältää liikkuvia kaavioita, joista voi seurata esimerkiksi maailman eri maiden kansanterveyden, talouden tai ympäristövaikutusten muutoksia.

Tutkikaa oppilaiden kanssa oppimisympäristöstä löytyviä tilastoja. Keskustelkaa tämän jälkeen, mitä oppilaat ovat oppineet Burundista, Suomesta ja muista maista Gapminder-tilastojen avulla. Tee yhteenveto taululle.

- a. Elinikä – Katso oppimisympäristöstä löytyvästä kaaviosta, mikä oli burundilaisten keskimääräinen elinikä ja tulotaso vuonna 2013? Vertaa oman maasi tilanteeseen.
- b. Äärimmäinen köyhyys – Tästä kaaviosta näkyy äärimmäisen köyhyyden ja maailman väestöön kehitys. Miten maailman väestö on muuttunut?
- c. Lapsien lukumäärä – Avaa kaavio ja katso, miten monta lasta kukin nainen synnytti Suomessa, Burundissa, Tansaniassa vuodesta 1800 eteenpäin. Valitse ”Play” ja katso, miten lasten määrä naista kohti on muuttunut ajan mittaan. Mitä Suomessa tapahtui vuonna 1868? Mitä muita poikkeavia vuosia havaitsette?
- d. Tarkastelkaa ja keskustelkaa ryhmän kanssa, mitä maiden kehityksessä voi päätellä tapahtuneen vuosien saatossa ja miksi näin on tapahtunut? Keskustelkaa myös siitä, minkälaisia eroja havaitsette saman maanosan maissa.

KUVANLUKUHARJOITUS

Tavoite: Ryhmän osallistaminen sekä vuorovaikutustaitojen ja kulttuurisen kompetenssin kehittäminen. Kuvallisten havaintojen tekeminen ja niiden sanallistaminen.

Menetelmä: Kuvanlukuharjoitus, opetuskeskustelu

Tarvikkeet: Internet-linkkien esimerkkikuvat

- Kuva 1. [fi.Wikipedia.Org/wiki/raatajat_rahamalaiset#/media/file:raatajat_rahamalaiset.Jpg](https://fi.wikipedia.org/wiki/Raatajat_rahamalaiset#/media/raatajat_rahamalaiset.jpg)
- Kuva 2. www.Mahala.Co.Za/art/permanent-error
- Taustatietoa kuvista: www.ts.fi/mielipiteet/kolumnit/230443/Raatajat+rahamalaiset

Katsokaa yhtä kuvaa kerrallaan istumalla kuvan edessä puoliympyrässä, jotta kaikki näkevät kuvan ja kaikilla on tasaveroinen mahdollisuus kommentoida kuvaa.

Kerro ennen kuvan katsomisen aloittamista, että kuvia voidaan tulkita monilla eri tavoin ja eri ihmiset näkevät siinä erilaisia asioita, eikä yhtä oikeaa huomiota tai vastausta ole. Kaikilla on yhtäläiset mahdollisuudet sanoa omat ajatuksensa ja huomionsa kuvasta.

Muistuta, että kuvaa katsotaan hetki hiljaisuudessa. Kuvan valinnassa kannattaa ottaa kuva, johon on itse tutustunut entuudestaan ja jossa voisi olla tuttuja elementtejä lapsille tai josta he voisivat helposti löytävää asioita, ilmiöitä ja jotain sanottavaa.

Kerro jälkepäin kuvan tarina, se mitä tiedät siitä, mistä se on ja kenen ottama.

Esitä seuraavia kolmea kysymystä kuvista:

- Mitä tässä kuvassa on meneillään?
- Mitä sellaista näet (kuvassa), joka saa sinut sanomaan niin (...)?
- Mitä vielä voimme löytää?

Molempien kuvien katsomisen jälkeen keskustelkaa siitä, mitä samanlaisia oppilaat kuvissa näkivät? Voitte pohtia myös minkälaista kuvaa media tarjoaa Afrikasta tai kehittyvistä maista ja tukeeko tilastojen moninaisuus tätä mielikuvaa.

Lopuksi voit näyttää oppilaille ”The Africa the media never shows you” Twitter-tilin kuvia.

#theafricathemedianevershowsyoud

www.one.org/international/blog/50000-images-that-will-change-how-you-see-africa-forever

AKTIIVINEN KANSALAINEN

Tavoite: Tavoitteena on saada osallistujat pohtimaan, mitä mahdollisuuksia kansalaisilla on toimia asioiden edistämiseksi että ihmisoikeudet liittyvät toisiinsa ja niiden tärkeysjärjestykseen laittaminen on lähes mahdotonta. Timantti-järjestelmän tarkoituksena on avata keskustelua ja punnita eri tekijöiden keskinäistä tärkeyttä.

Menetelmä: Pari- tai ryhmätyöskentely

Tarvikkeet: Timanttikortit

Jaa osallistujat 3–5 henkilön ryhmiin. Jokaiselle ryhmälle jaetaan aktiivisen kansalaisen toimintakortit ja muutama tyhjä kortti. Ryhmät voivat ideoida ensin omia toimintatapoja, miten eri asioihin voi saada muutosta yhteiskunnassa. Ryhmät valitsevat näistä korteista yhdeksän tärkeintä ja asettavat kortit timanttikuvioon: ylimmäksi tulee vaikuttavin toimintakortti, seuraavalle riville kaksi seuraavaa, keskenään yhtä vaikuttavaa, muttei ihan ylimmän, kolmannelle riville kolme seuraavaksi vaikuttavinta jne.

Harjoituksen alussa on hyvä painottaa, ettei tehtävälle ole olemassa oikeita tai väärä vastauksia. Pyydä osallistujia miettimään perusteluita valinnoilleen. Timantin kokoamiseen varataan aikaa 15 minuuttia. Ryhmät asettavat valmiit timanttinsa kaikkien nähtäväksi ja perustelevat valintansa. Harjoitusta purettaessa kannattaa kysyä, miltä harjoitus tuntui, oliko valitseminen vaikeaa, haastavaa, helppoa jne.

Tavoitteena on saada osallistujat pohtimaan, mitä mahdollisuuksia kansalaisilla on toimia asioiden edistämiseksi ja sitä, millä asioilla on eri vaikutuksia yhteiskunnassamme.